

kamnik glasilo delovnega kolektiva tekstilne tovarne svilanit kamnik glasilo delovnega kolektiva tekstilne

kamniški

letnik III. št. 7

tekstilec

KAMNIŠKI

tekstilac

ŠT 8-8

OB PRAZNIKU KOLEKTIVA!

Zopet smo dočakali dan, ko je potrebno položiti obračun svojega dela za preteklo leto.

Vsekakor je letošnji jubilej izredno pomemben zaradi tega, ker se po vrednosti brutto dohodka in po obsegu proizvodnje uvrščamo med pomembnejša podjetja naše komune.

V obdobju preteklega leta smo predvsem pretrgali spone obrtniškega načina in mentalitete dela ter se spričo tega pridružili tistim redkim podjetjem tekstilne industrije, ki se lahko ponašajo s sodobno notranjo organizacijo dela in specializacijo proizvodnje. Ti smotrni ukrepi in velika prizadevnost strokovnih kadrov so nam omogočili znaten porast proizvodnje tako v bombažu kot v svili, v pogledu zboljšanja vzorčenja in v tej zvezi tudi pestrejšega asortimana pa smo dosegli izredne uspehe. Rezultati teh uspehov niso izostali. Ni daleč dan, ko bo tovarniška sirena naznanila, da je kolektiv podjetja Svilanit prestopil prag 3. milijarde. Uvedba sodobne organizacije dela nam je predvsem omogočila realizacijo tistih problemov, ki so bili v preteklosti zoperstavljeni kot n.pr. zboljšanje razvojno-vzorčne službe, zgraditev lastnega eksperimentalnega izobraževalnega centra, zgraditev sodobnega laboratorija in organizirati razvojno-študijske, plansko analitske službe, ki imajo za cilj boljšo pripravo dela in stalno analizo doseženih poslovnih rezultatov.

V pogledu zaposlitve tehničnega strokovnega kadra pa v odnosu na druga podjetja naše stroke ugotavljamo relativno najboljše podatke. Razveseljivo je tudi dejstvo, da kljub nizki povprečni starosti in delovnemu stažu strokovni kader normalno oz. celo prav dobro rešuje vse tehnično-komercialne probleme. V razdobju zadnjih nekaj let nam ni uspelo samo konsolidirati podjetje kot celoto, temveč

smo istočasno dosegli že tudi določene rezultate na področju avtomatizacije tkalnice bombaža, v obratu svile pa smo spričo zamenjave starih jacquardov uspeli doseči boljše uspehe v zahtevnejših vezavah tkanja. V tej zvezi smo na področju tkanin za kravate in šale dosegli izredne uspehe in tudi vodilno mesto.

Razumljivo pa je, da so doseženi rezultati, ki so plod delovne vneme celotnega kolektiva še posebno zaradi tega toliko pomembnejši, ker smo tudi v finančnem poslovanju zabeležili izredno lepe rezultate. V zvezi s tem in na osnovi strokovno izdelane študije analitične ocene delovnih mest ter merjenja uspehov po principu vloženega dela, smo ustvarili pogoje za večjo osebno prizadevnost, ki se predvsem zrcali v povečanih osebnih dohodkih, ki bodo v mesecu septembru dosegli povprečje okoli 50.000.- din.

S sprejetjem statuta podjetja v letošnjem letu smo tudi na področju demokratizacije samoupravljanja in utrjevanja delovnih in drugih pravnih norm zagotovili pravo mesto in vlogo proizvajalcu - upravljalcu. Na osnovi doslednega izvajanja omenjenih norm smo brez škode za proizvodnjo uresničili delno skrajšan delovni čas - 2 prosti soboti na mesec.

K letošnjemu prazniku podjetja pa se pridružuje še izredno važen dogodek, ki bo našel častno mesto v kroniki podjetja Svilanit in Delčevo, podpis pogodbe o tehnično-komercialnem sodelovanju s "Frotirko" Delčevo. Ob istočasnem sodelovanju obeh partnerjev rezultati skupnih naporov za dosego čimboljših ekonomskih uspehov ne morejo izostati.

Naj nas praznik podjetja še bolj združi v cilju boljšega dela, boljših delovnih pogojev in življenjskega standarda ter zategadelj izrekamo vsem članom kolektiva, posebno pa še jubilarantom iskrene čestitke za praznik podjetja.

MARCIJAN STANE

SKLEPI ORGANOV UPRAVLJANJA

Na zasedanju delavskega sveta dne 8.10.1964 se je razpravljalo o sledečih vprašanjih:

Potrditev pogodbe o tehnično-poslovnem sodelovanju med Svilanit, Kamnik in Frotirko, Delčevo. Člani DS so pogodbo soglasno potrdili s tem, da se pogodbo podpiše 16.10.1964 t.j. na dan praznika podjetja.

Nadalje so se reševala vprašanja potrditve kriterijev za delitev osebnih dohodkov v letu 1965 in potrditev sklepa UO glede povišanja OD za nočno delo v višini 50 % tistim delavcem, ki bi izrazili željo, da bi delali samo v nočni izmeni.

Potrjeni so bili tudi kriteriji o dodelitvi štipendij študentom, ki jih štipendira podjetje. Ti kriteriji so naslednji:

Za I. in II. letnik srednje šole	11 - 13 - 15 - 17.000.-
za III. in IV. letnik srednje šole	12 - 14 - 16 - 18.000.-
za I. in II. letnik višje ali visoke šole	15 - 18 - 20 - 23.000.-
za III. in IV. letnik višje ali visoke šole	16 - 19 - 21 - 24.000.-

Odličnim študentom se da ob koncu leta 1-kratna nagrada v višini štipendije prvega letnika.

Stalni del štipendije se za vsako nezadostno oceno zmanjša od vrednosti, ki velja za zadostni uspeh 1.000.- din, s tremi ali več nezadostnimi ocenami pa se štipendija sploh ukine.

Za praktikante, ki opravljajo v delovni organizaciji prakso od maja do septembra vsako leto, so določene naslednje mesečne nagrade:

1. srednješolcem se določi nagrada 18.000.- din, v primeru obvezne prakse po določenem programu pa se jim dodeli nagrada v znesku 12, 14 in 16.000.- din.
2. visokošolcem se določi nagrada 24.000.- din, v primeru obvezne prakse po določenem programu šole pa se dodeli nagrada 16, 18 in 20.000.- din.

Pri izvajanju sklepa o kriterijih za podelitev štipendij

mora pristojna služba spremljati delo in učni uspeh študentov ter z njimi skleniti pogodbe.

Nadalje je delavski svet obravnaval tudi vlogo tov. Zamljen Dore in sprejel sklep, da se njena vloga pozitivno reši s tem, da se ji prizna povprečje osebnih dohodkov po kriterijih predno je vložila prošnjo za upokožitev.

UO je imel od sredine septembra dalje dve seji. Na teh sejah je obravnaval vprašanje proizvodnje in prodaje, razpravljal in sklepal o kriterijih za OD v letu 1965 ter te kriterije predložil v obravnavo in potrditev delavskemu svetu. Dalje je obravnaval o problematiki izvršitve letnega plana in sprejel sklep, da naj se predloži delavskemu svetu vloga UO stanovanjske zadruge.

Glede kriterijev za osebne dohodke v letu 1965 so bili sprejeti naslednji predlogi in sicer:

Analitska ocena delovnih mest ostane v bistvu nespremenjena s tem, da se popravijo malenkostne napake in to na osnovi predpostavk, ki jih dajo posamezni člani. Izhodišče za izračun osebnih dohodkov naj bo masa osebnih dohodkov porabljena za leto 1964 s povišanjem za draginjski dodatek 1.500.- din netto. S tem, da so osebne tarife proizvodov EE preračunane na 192 ur, se realni zaslužek dvigne za 8 %. Veljalo naj bi načelo, da se članom delovne skupnosti omogoči najnižji zaslužek 30.000.- din in to z zaslužkom po času s preseganjem norme in % EE.

Stremeti je treba za tem, da se v letu 1965 doseže povprečje osebnih dohodkov 50.000.- din na enega zaposlenega pri polnem delovnem času. Izpopolniti se mora vezavo režijskih delavcev po proizvodnih EE tako, da v vezavi niso upošteti samo količinski faktorji, temveč tudi faktorji kvalitete in asortimana.

Nadalje je treba še razvijati sistem obračunskih cnot tako, da se plačilo po delu čimbolj približa tistim, ki so vanj vključeni.

Nakazana vprašanja je treba reševati takoj, ostala pa ugotoviti in jih vzporedno z razvijanjem sistema nagrajevanja in dviga storilnosti dela reševati.

POTRJEN JE OSNUTEK POGODBE O POSLOVNO- TEHNIČNEM SODE-
LOVANJU "SVILANIT" KAMNIK -"FROTIRKA" DELČEVO

V zvezi s poslovno-tehničnim sodelovanjem med tovarno Svilanit, Kamnik in Frotirko, Delčevo so izvršene vse priprave. Izdelan je elaborat, ki obsega vsa vprašanja poslovno-tehničnega sodelovanja od proizvodnje frotirja do izobraževanja kadrov. Osnutek pogodbe, ki je bil delavskemu svetu predložen v potrditev dne 8.10.1964 je bil sprejet brez pripomb.

Da bi bili člani delovne skupnosti seznanjeni o glavnih načelih pogodbe, posredujemo naslednje izvlečke iz pogodbe:

Člen 4. te pogodbe navaja, da so nosilci poslovne politike centralni organi delavskega samoupravljanja Svilanit, Kamnik in tekstilnega kombinata Makedonka, Štip, ki sprejemajo generalne sklepe o poslovno-tehničnem sodelovanju. Samoupravni organi EE Frotirka, Delčevo so samostojni pri odločanju v okviru te pogodbe glede splošnih sklepov in pooblastil, katera so jim dana s statutom in rešujejo vsa vprašanja iz lastnega področja v neposrednem sodelovanju z organi upravljanja tovarne Svilanit, Kamnik.

S pogodbo so določene naslednje pristojnosti organov upravljanja:

- potrjujejo, spreminjajo in dopolnjujejo pogodbo o poslovno-tehničnem sodelovanju;
- sprejemajo sklepe o združevanju sredstev za razširjeno reprodukcijo in vlaganje v fond skupne porabe;
- sprejemajo sklepe o razširitvi poslovno-tehničnega sodelovanja;
- sprejemajo sklepe o naknadnem pristopu drugih pravnih oseb v poslovno-tehnično sodelovanje;
- sprejemajo sklepe o odpovedi te pogodbe in
- sprejemajo sklepe o drugih zadevah na podlagi zakonskih predpisov.

Ostala vprašanja, ki se nanašajo na proučevanje rezultatov poslovno-tehničnega sodelovanja, zakonitosti dela organa, ki vodi to sodelovanje in druga organizacijska vprašanja rešujejo DS Svilanit, Kamnik in Frotirka, Delčevo skupno.

Pogodba o poslovno-tehničnem sodelovanju obsega naslednjih 10 vprašanj:

1. izdelava skupnega plana specializacije proizvodnje frotirja in sodelovanje v cilju investiranja za razširjeno reprodukcijo;
2. skupna izdelava letnega, polletnega in kvartalnega plana proizvodnje s ciljem specializacije in dopolnjevanja predmeta proizvodnje;
3. vsklajevanje proizvodnih programov in kakovosti proizvodov in dajanje na uporabo ostalo tehnično dokumentacijo;
4. strokovno izobraževanje kadrov in kvalificiranih delavcev v izobraževalnem centru tovarne Svilanit za potrebe Frotirke, Delčevo;
5. skupno delo razvojno-vzorčne službe za Svilanit in Frotirko o vseh vprašanjih iz tega področja dela;
6. skupna analiza domačega in tujega trga po službi analize trga tovarne Svilanit;
7. skupno plasiranje frotirja na domačem, a posebno na tujem tržišču;
8. dajanje strokovne pomoči Frotirki, Delčevo v mejah možnosti po vprašanju organizacije podjetja in proizvodnje;
9. skupna poraba kritičnega tekstilnega materiala in utensilij in menjava evidence tega materiala, ki je na zalogi;
10. formiranje organov poslovno-tehničnega sodelovanja.

V cilju izvajanja in jačanja pogodbenih načel določa čl. 25 koordinacijski odbor, katerega sestavlja 6 članov v načelu z direktorjema tovarne, predsedniki upravnega odbora in vodji finančne službe obeh podjetij. S pogodbo so določene pristojnosti organizacijskega odbora in sicer:

1. izvajanje pogodbene zvestobe pri realizaciji poslovno-tehničnega sodelovanja;
2. formuliranje zaključkov in sklepov s skupnih sestankov;
3. odrejanje in razdelitev ostalih stroškov pogodbe o poslovno-tehničnem sodelovanju;
4. obveščanje o delu koordinacijskega sveta o izvajanju pogodbe samoupravne organe;
5. miritev sporov in nesporazumov, ki bi nastali pri realizaciji pogodbe v cilju preprečitve sodnih sporov;
6. sprejemanje osnovnih smernic in priporočil za sestavo letnega in ostalih planov;
7. primerjanje podatkov in analiz o doseženih rezultatih poslovno-tehničnega sodelovanja;

8. priprava raznih elaboratov po vprašanju razvoja in investiranja;
9. reševanje vprašanj podelitve rizika, kritja izgube in ostalih stroškov, ki izhajajo iz deditve dela v proizvodnji in realizaciji;
10. reševanje tekočih zadev, ki izhajajo iz te pogodbe;
11. proučevanje in analiziranje rezultatov o skupnem nastopu na domačem in tujem tržišču, izbor izvoznikov in vsklajevanje realizacije prodaje.

Člen 35. pogodbe določa pogodbeno kazen 50,000.000.- din, če bi katera od pogodbenih strank samovoljno razdrila pogodbo. Tista stranka, ki bi samovoljno razdrila pogodbo je dolžna nositi tudi vso materialno škodo in posledice.

36. člen pogodbe pa določa, da ta velja 3 leta. Pogodba se lahko odpre samo konec leta. V primeru, da pogodbeni stranka ni dala odpovedi do določenega roka, se pogodba avtomatsko podaljša še za naslednja 3 leta.

To so glavne značilnosti pogodbe o poslovno-tehničnem sodelovanju po vprašanju proizvodnje frotirja med tema dvema delovnim organizacijama.

KONDA ALOJZ

FORMIRANJE OSEBNIH DOHODKOV V LETU 1965

Načela o formiranju OD so podana v sklepih delavskega sveta.

V nadaljnjem podajamo k tem sprejetim načelom naslednja pojasnila:

Računajoč, da bodo letošnji osebni dohodki znašali brez draginjskega dodatka	360,000.000 din
je to povprečno brutto na enega zaposlenega	808.988 din

Z eksperimentalno tkalnico bo v letu 1965 predvidoma v podjetju zaposlenih skupno 470 ljudi,

osnovni OD bo torej v letu 1965	380,224.360 din
draginjski dodatek	10,994.460 "
8 % povišanje	31,297.506 "
boljša stimulacija nočnega dela	<u>6,554.000 "</u>
	429,070.326 din

Zagarantiranje sredstev za gornjo vsoto bi bilo naslednje:

iz proizvodnje v višini letošnjega leta	360,000.000 din
sproščeni prispevek DIF-u	<u>30,000.000 "</u>
S k u p a j :	390,000.000 din
Iz povečanja proizvodnje	<u>39,070.326 "</u>
S k u p a j :	429,070.326 din

Za dosego 39 milijonov din osebnih dohodkov pa je treba povečati celotni dohodek podjetja za 9,2 % ali v znesku okroglo 168 milijonov din, kar pa je zasigurano s tem, da bodo novi stroji v tkalnici frotirja tekli skozi celo leto.

S tem bi se vrednost točke povišala od sedanje 100.- din na 114,89 din.

Najnižji osebni dohodki naj bi bili v letu 1965 30.000.- din.

Po analitski oceni je najnižja tarifa mesečno	23.500.-
draginjski dodatek	<u>1.500.-</u>
S k u p a j :	25.000.-

Urna tarifa na 208 ur je	120.- din
urna tarifa na 192 ur pa je	130.- din

V proizvodnji je najnižje ocenjeno delovno mesto čistilke blaga.

Norma za čiščenje blaga je 75 m² na uro in je pri urni tarifi 120.- din 1,60 za 1 m², po urni tarifi 130.- pa je 1,73 din za 1 m².

Po dosedanji tarifi 1,60 za 1 m ² je pri opravljenem delu v 192 urah očistila 14.400 m ² po normi kar znese	23.040.-
dejanski povprečni presežek norme 15 %	3.456.-
6 % indeks	<u>1.590.-</u>
	28.086.-

Po tarifi 1,73 za m² pa je:

100 % norma (192 ur)	din 25.000.-
dejansko povpr. preseganje norme 15 %	" 3.750.-
6 % indeks	" 1.725.-
S k u p a j :	din 30.475.-

Tak najnižji osebni dohodek pa garantira 50.000.- din mesečnega povprečja, če se režijskim delavcem, ki imajo tarife že preračunane na 192 ur poviša doseđanja osebna ocena za 8 %.

Vezava osebnih dohodkov režijskih delavcev v proizvodnih EE je bila uvedena letos. Pokazala se je v bistvu kot pravilna, toda treba bo izdelati določene korekture.

Prvo, kar je bistveno, je treba vezavo določiti ne samo na proizvedeno količino, temveč je treba vključiti še vezavo na kvaliteto in asortiman.

Predlaga se, da se vodje proizvodnih EE vežejo

- 70 % na količino
- 20 % na asortiman
- 10 % na kvaliteto.

Mojstri in pomočniki mojstrov:

- 70 % na količino
- 20 % na kvaliteto
- 10 % na asortiman.

Za ostale delavce je določiti ustrezne vezave v okviru gornjih predlogov.

Vprašanje vezave je treba pregledati po vsaki EE posebej in najti najustreznejše oblike.

Vprašanje obračunskih enot, po katerih bi se obračunavali osebni dohodki, je prediskutirati po sledečih točkah:

Konfekcija:

Ali bi kazalo ločiti delo na domu od ostale konfekcije?

Tkalnica bombaža:

Ali bi kazalo ločiti pripravo od tkalnice?

Oplemenitilnica:

Tu je poskusno že ločena tiskarna od barvarne. Treba je ta položaj utrditi.

Pomožni obrati:

Ali kaže ločiti kotlarno na samostojen obračun po proizvodnji pare?

Uprava:

Uvesti bi bilo poseben obračun za

1. družbeno prehrano
2. prevozni park s posebno vezavo
3. laboratorij.

Prediskutirati je vezavo službe proizvodnje na proizvodnjo, kvaliteto in asortiman. Utrditi je obračun v razvojni službi. Prediskutirati je vezavo tehničnih služb in najti ustrezne kriterije.

Nakazana vprašanja je treba reševati takoj, nekatere probleme pa utrditi in njih rešitev izvesti že letos.

Zato bi bilo umestno, da odbor za razvijanje sistema nagrajevanja pristopi h konkretnemu delu.

BERNOT VINKO

NALOGE SKUPŠČINE SOCIALNEGA ZAVAROVANJA IN
PROBLEMATIKA BOLNIŠKEGA STALEŽA

Družbeno-ekonomski razvoj narekuje jačanje družbenega upravljanja v sistemu socialnega zavarovanja. Zavodi za socialno zavarovanje, ki v zveznem merilu za potrebe svojih zavarovancev trošijo letno preko 547,000.000.000.- din, ne morejo sami prevzeti vse odgovornosti v zvezi z organizacijo finansiranja socialnega zavarovanja, temveč morajo pri reševanju teh problemov sodelovati socialni zavarovanci. Zakon o organizaciji in finansiranju socialnega zavarovanja bistveno spreminja odnose in odgovornost zavarovancev, kakor tudi delovnih organizacij.

Kot samoupravni organ pri Zavodih za socialno zavarovanje je prevzela to družbeno funkcijo Skupščina skupnosti socialnega zavarovanja delavcev. Člane v Skupščino socialnega zavarovanja volijo neposredno zavarovanci delovnih organizacij, zavodov in ustanov. Volitve v Skupščino komunalne skupnosti so bile v mesecu oktobru 1962. Po ustavnih določilih se na vsaki dve leti menja polovica članov. Volitve so bile že razpisane in delovne skupnosti bodo v tem mesecu ponovno volile svoje predstavnike v Skupščino komunalne skupnosti. V skupščini kot organu družbenega upravljanja, nalagajo veljavni predpisi precejšnje pristojnosti in odgovornosti pred družbo in zavarovanci, ki jih zastopa.

Skupščina razpravlja in odloča o programih dejavnosti socialnega zavarovanja, skrbi za izboljšanje varstva zavarovancev in odreja politiko uporabe zdravstvenih skladov. Izdaja splošne akte in določa stopnjo osnovnega ter dodatnega prispevka za zdravstveno zavarovanje. Sklepa o finančnem načrtu in zaključnem računu sklada skupnosti. Odloča o zagotovitvi dopolnilnih sredstev in o kritju primanjkljaja, ki nastane v poslovanju skladov.

V tej dvoletni mandatni dobi je Skupščina v okviru svojega delovnega programa razpravljala tudi o drugih problemih, ki zadevajo zdravstveno varstvo zavarovanih oseb. Večkrat so bila predmet razprave vprašanja o vzrokih naraščanja bolniškega staleža in kako ukrepati proti tistim, ki hočejo izkoriščati ugodnosti zdravstvenega zavarovanja. Tudi nesreče pri delu so vprašanja, mimo katerih ne morejo člani Skupščine, ki kljub velikim vlaganjem sredstev v higiensko-tehnično zaščito s strani delovnih organizacij ni zaželenih uspehov.

Komunalna skupnost Kamnik je imela v letu 1963 441,922.000.- din dohodkov in 447,896.000 izdatkov. Sklad zdravstvenega zavarovanja je bil za to poslovno leto zaključen s primanjkljajem v višini 5,974.000.- din. Iz tega je razvidno, da so zavarovanci potrošili več sredstev kakor pa so jih vplačali. Ta primanjkljaj je bil sicer pokrit z razpoložljivo rezervo in ostanom iz nevezanih sredstev prejšnjih let. Neracionalno trošenje skladov zdravstvenega zavarovanja pomeni slabo gospodarjenje. Skupščina komunalne skupnosti bistveno ne more vplivati na smotrnejšo uporabo sredstev, ampak je to odvisno od samih zavarovancev. Sami zavaro-

vanci morajo s svojim zavestnim delovanjem vplivati na sebe in na druge, da se sredstva skladov ne koristijo z namišljenimi boleznimi in nepotrebno izbiro zdravnikov. Skladi zdravstvenega zavarovanja so namenjeni bolnikom, ne pa simulantom, ki so zdravi in izsiljujejo bolniški stalež, ki ga največkrat rabijo za razno sezonsko in priložnostno delo.

Izreden porast stroškov za zdravstveno varstvo v letu 1964 ogroža sklad zdravstvenega zavarovanja, kajti planirana sredstva vsekakor ne bodo mogla prenesti vseh izdatkov. Pričakovati je, da bo tudi v letu 1964 zaključeno poslovno leto s primanjkljajem. Planirani izdatki so za preteklo razdobje pri ambulantnem zdravljenju za 9 %, pri porabi zdravil 14 %, pri nadomestilih zaradi nezmožnosti za delo 18 %, pri zobni protetiki 18 % i. t. d. večji. Glede na tako stanje je Skupščina komunalne skupnosti v septembru sprejela rebalans finančnega načrta, ki predvideva za 48,924.000.- din več izdatkov, kakor pa so bili predhodno planirani. Taka situacija narekuje, da bo treba sistem finansiranja zdravstvene službe še naprej analizirati in dopolnjevati z učinkovitejšimi ekonomskimi ukrepi ter preusmeriti dejavnost zdravstvene službe.

V tekočem letu je opaziti porast bolniškega staleža in porast nesreč pri delu. V odnosu na leto 1963 je bilo v tovarni 45 manj zaposlenih in je znašala odsotnost od dela 2.263 dni, v prvi polovici tega leta pa je znašalo število odsotnosti od dela 3.605 dni, kar pomeni za 1,99 % večji bolniški stalež za sedem mesecev, kakor je bil v celem letu 1963. Sklad za zdravstveno zavarovanje odstopa delovnim organizacijam določen procent za nadomestila zaradi bolezni in nesreč pri delu za prvih 7 oz. 30 dni. Osnovni namen tega zakonskega določila je, da bi se posvetila večja skrb izostankom od dela in hkrati odklanjali vzroki bolezni in nesreč pri delu.

Zaradi povečanja bolniškega staleža je moralo podjetje plačati za nadomestila bolnih cca 350.000.- din iz svojih lastnih sredstev, kajti z odstopljenimi sredstvi se niso mogle kriti boleznine. Zato se priporoča vsem članom delovne skupnosti, naj o teh vprašanjih, kot so bolniška, nesreče pri delu, razmišljajo in preprečujejo negativne pojave, kajti če se bodo bolniški izostanki večali, lahko to predstavlja za delovno organizacijo finančno breme, del tega bremena pa bodo morali prevzeti posamezniki ne glede na to ali so zdravi ali bolni.

PROBLEMI NOČNEGA DELA

Posebno vprašanje je problem nočnega dela v EE 30. To vprašanje je v podjetju znano in ga ni treba posebej naglašati.

Podjetje pa si še določen čas ne bo moglo dovoliti prehod na dvoizmenski sistem, saj bi po izvedbi prve faze avtomatizacije tkalnica frotirja padla pri dveh izmenah proizvodnje izpod doseganje.

Zato se postavlja to vprašanje tako, da bi se našel način, ko bi nočna izmena postala za delavca ekonomsko interesantna.

Predlaga se, da bi se nočno delo plačalo namesto 20 % z 35 % na osnovno tarifo in to ne 7 ur ampak 8 ur.

Dalje se predlaga, da bi za tiste, ki bi se obvezali 1 leto delati samo v nočni izmeni, nočni dodatek povišal na 50 %.

V naslednjem je podan zaslužek v nočnem delu, ki izvira iz prednjega predloga:

Osnovni mesečni zaslužek	35.000	35.000	35.000
povprečno preseganje norme 10 %	<u>3.350</u>	<u>3.350</u>	<u>3.350</u>
S k u p a j :	38.350	38.350	38.350
Indeks povprečno 6 %	<u>2.301</u>	<u>2.301</u>	<u>2.301</u>
S k u p a j :	40.651	40.651	40.651
20 % na nočno delo			<u>2.333</u>
35 % na nočno delo		<u>4.083</u>	42.984
50 % na nočno delo	<u>17.250</u>	44.734	
	57.901		

POVIŠANJE OSEBNIH DOHODKOV OD SEPTEMBRA 1964 DALJE

Upravni odbor je v smislu pooblastil, ki mu jih daje pravilnik o delitvi čistega dohodka sprejel sklep, da se od 1. 9. do konca leta dvigne vrednost obračunskih

točk za osebne dohodke za 8,5 %.

Tak sklep je bil možen, ker je podjetje ustvarilo rezervo v sredstvih za osebne dohodke v prejšnjih mesecih, predvidevati pa je, da se bodo sredstva še formirala.

Podjetje je namreč svoj promet dvignilo tako, da je bil že mesec avgust eden izmed najboljših, še boljši rezultati pa so bili doseženi v septembru, saj je promet v tem mesecu znašal 170 milijonov din.

Da je bil dosežen tak promet gre predvsem zasluga visoki prodaji kravat, katerih je bilo prodanih samo v septembru skoro 45.000 komadov. Vemo pa, da so prav kravate najbolj akumulativen artikel pri nas.

Zato je bil sprejet sklep, da se forsira konfekcioniranje kravat in določi za to delo izboljšana stimulacija.

Kdor namreč dela kravate doma, dobi izdelane kravate plačane po normalni tarifi, če jih mesečno izdelata 500 kom. Če pa nekdo napravi več kot 500 kom v enem mesecu, se mu plačilo poviša za 10 %. Kdor pa bo napravil v istem času preko 1.000 kom kravat, bo dodatno plačilo zneslo 20 % osnovne tarife.

Upamo, da bo s tem proizvodnja kravat narasla, kar je tudi nujna potreba, ker se tudi proizvodnja kravatnega blaga veča, obenem pa iščemo tudi tkanine drugod, predvsem iz uvoza.

Utemeljenost sklepa upravnega odbora za povišanje osebnih dohodkov za 8,5 % je tudi podana s tem, ker se sedaj končno stekli stroji za proizvodnjo frotirja, ki so bili kupljeni v Italiji. Kljub začetnim težavam na teh strojih, bo proizvodnja frotirja narasla, kar bo vsekakor ugodno vplivalo na dohodek podjetja.

Končno je treba omeniti še to, da se od 1. 9. dalje plačuje nočno delo s 35 % in ne z 20 % kot doslej.

Tako pričakujemo, da se bo v septembru približalo povprečje OD na 50.000.- din, sigurno pa je, da bo najnižji osebni dohodek v podjetju 30.000.- din.

BERNOT VINKO

OSEBNI DOHODKI V SEPTEMBRU 1964

V septembru letos znašajo sredstva za OD	32,713.822.-
izplačila po plačilni listi so	<u>30,814.764.-</u>
ostane za delitev	2,899.058.-
Osnova za delitev	24,811.055.-

Indeksi po EE so naslednji:

EE	indeks I.	Indeks II.
13	27,6	2,85
20	24,7	19,65
30	24,3	9,62
40 - barvarna	26,5	6,75
40 - tiskarna	27,1	6,60
50	18,20	
60	18,24	
601	19,52	
razvojna služba	9,31	
Povprečje podjetja	18,4	11,68

Preseganje norm v EE je naslednje:

EE	% preseganja:
13	25,00
20	5,00
30	14,00
40 - barvarna	20,00
40 - tiskarna	21,00

Sredstva v tem mesecu so za 3 milijone din višja kot v mesecu avgustu.

VINKO BERNOT

POROČILO KADROVSKO-SOCIALNE SLUŽBE

Gibanje delovne sile v mesecu septembru:

EE 20:

Na delovno mesto pomočnika tkalskega mojstra je bil spre-

jet tov. MIHELIN FRANC, na delovno mesto prebijalca ja-
cquardskih kart pa tov. VRHOVNIK JOŽE. Tov. POTOČNIK
MARIJA je bila sprejeta na priučevanje za delovno mesto
tkalke.

EE 30:

Zaradi težav pri zaposlovanju delovne sile v tretji iz-
meni, so bile sprejete na priučevanje za delovno mesto
tkalke naslednje tovarišice: ZORE DRAGICA, SITAR ANA,
BALANTIČ STANISLAVA, NOGRAŠEK MAGDALENA, ŠARC TEREZI-
JA, VOLJKAR IVANKA in JALŠOVEC TEREZIJA.

Tov. JERIČ PETER je bil sprejet na delovno mesto razna-
šalca votka in snemalca blaga.

Tkalka tov. GOLOB ANGELCA je odšla iz podjetja zaradi
preselitve, tov. ULČAR IVANKA pa po lastni odpovedi.

Tov. SEDUŠAK FERDINAND je bil sprejet za pomočnika moj-
stra v center za izobraževanje, vendar je odšel med po-
izkusno dobo zaradi vpisa v tehnično šolo.

EE 40:

Tov. ŽAGAR CIRIL je sporazumno odšel iz podjetja zaradi
preselitve v inozemstvo.

EE 600:

Na izpraznjeno delovno mesto statistika v plansko-ana-
litski službi je bila sprejeta tov. ZORMAN FRANČIŠKA,
v računovodstvo tov. VIDIC CECILIJA, na delovno mesto
normirca II. pa tov. CVET ANICA.

Tov. ZAJC ANICA pa je sporazumno odšla iz podjetja.

NOVOPOROČENCEM tov. BERNIK KRISTINI por. JEREB, tov.
ŠUŠTAR ROZALIJI por. RIFL, tov. REPIČ MARJANU, tov.
SENOŽETNIK FRANCU in tov. PESTOTNIK ROZALIJI por.
ŽUPANČIČ

ŽELIMO MNOGO SREČE NA NOVI ŽIVLJENSKI POTI!

DANICA MIŠIČ

TEHNIČNE NOVICE

Po daljšem in težkem pričakovanju smo dobili še manjka-
joče rezervne dele za nove Giani frotir statve, skoraj
istočasno pa je prišel z njimi tudi monter, kateri je
s pomočjo naših mojstrov spravil stroje v pogon. Po
prvem probnem pogonu so se pokazale tudi delne pomanj-
kljivosti pri utenzilijah, ki so naše proizvodnje,
t.j. predvsem pri čolničkih in lamelah. Stroji so zelo
precizne konstrukcije in zahtevajo za uspešno in dobro
delovanje brezhibne utenzilije, dobro osnovo in votek
ter spretnega tkalca.

Za izdelavo velur frotirja je prispel iz Italije odnos-
no od firme Mario Crosta strižni stroj, na katerem bo-
mo strigali frotir tkanino za domače plašče, boljše bri-
sače in podobno. Montiral se bo v barvarno, v prostor
kjer je kalander.

Experimentalna tkalnica se nahaja v zaključni fazi in
se bo lahko takoj pričelo z montažo 6 kom novih frotir
avtomatov, ki so prispeli od firme Giani po naročilu
Frotirka, Delčevo. Od prispelih strojev sta 2 kom ža-
karda in 4 listovke.

V experimentalno tkalnico se bodo montirale tudi bom-
bažne statve za vafel, katere so bile predstavljene iz
tkalnice ekonomske enote 30.

V konfekciji se je povečal strojni park za 2 šivalna
stroja Singer za robljenje po širini in 1 stroj za en-
tlanje firme Owerlog.

V tkalnici v Mekinjah se nadaljuje montaža žakardov za
kravatno tkanino. Sedaj se montira že 10. žakard.

Zaradi izredno slabe devizne situacije je ekonomska e-
nota 20 pred dejstvom, da ustavi stroje, na katerih se
tke Voile tkanina za zavese.

Iz tekstilnega obveščevalca:

V mesecu oktobru se bo pričela gradnja najsodobnejše
tovarne za perlon v Prizrenu. Tovarna bo izdelovala
kaprolaktan, katerega smo sedaj uvažali. Iz njega bodo

izdelovali prejo od 15 - 171 den. Surovina bo namenjena za izdelavo tkanin za dežne plašče in druge tkanine.

Italijanska tekstilna industrija ima velike probleme zaradi stalno naraščajočih plač delavcev in čedalje večjo konkurenco držav skupnega evropskega trga.

Od 29. do 31. oktobra se bo v Zagrebu vršil II. KONGRES ZVEZE INŽENIRJEV IN TEHNIKOV TEKSTILCEV JUGOSLAVIJE.

Tekstilna tovarna Svila, Maribor bo letos izdelala 4,400 tisoč m² svilenih tkanin. Na to povečano proizvodnjo vpliva 52 kom novih avtomatov, katere so montirali letos.

JENKO MATIJA

POTEK GRADNJE EKSPERIMENTALNE TKALNICE

Z gradnjo experimentalne tkalnice smo pričeli 27. julija 1964. Čeprav je bil elaborat dokaj dobro pripravljen, so vmes nastopile nepredvidene ovire, katere so in še zavirajo normalno gradnjo. Omenil naj bi težave, ki so nastale v zvezi s klimatiziranjem prostora:

V elaboratu je bilo predvideno ogrevanje prostora s paro preko 6 kaloriferjev, dodajanje vlage pa s tremi vlažilci. Odvod zraka je bil predviden skozi kanal v tleh.

Ker je izračun projektanta klimatskih naprav pokazal boljši rezultat s klimo, ki deluje na isti princip kot v novi tkalnici, po drugi strani pa ekonomski izračun ni dosti presegel prvotnega, smo se odločili, da montiramo klimatsko napravo. Novi problem je nastal, ko nam je podjetje Klima, Celje sporočilo, da letos ne more izdelati omenjene naprave. Prisiljeni smo, da gradbeno vse pripravimo za montažo klimatske naprave, preko letošnje zime pa ogrevamo s kaloriferji, ki bodo postavljeni provizorično. Take in podobne nevšečnosti spremljajo gradnjo naše nove halje, ki bi bila drugače lahko zgrajena do postavljenega roka.

Hala bo gradbeno končana in pripravljena za polaganje par-

keta, v kolikor pa bo podlaga dovolj suha bo položen tudi parket.

Experimentalna tkalnica ne bo do roka popolnoma gotova in tudi statve ne bodo montirane tako, da oficielne otvoritve ne bo.

Do tovarniškega praznika bomo skušali napraviti čimveč.

BENKO JANEZ

POVEČANA PROIZVODNJA KRAVAT V PERSPEKTIVI

Proizvodnja kravat je v letu 1963 znašala cca 112.000 komadov, letos pa predvidevamo, da se bo ta številka najmanj podvojila. Povečala se bo proizvodnja tkanine v podjetju, poleg tega pa zaradi širšega asortimana še dodatno kupujemo kravatno tkanino. To je vsekakor koristno za podjetje, ker pri tem povečamo prodajnost domačih kravat zaradi širše izbire in pri tem nekaj zaslužimo.

V bodoče predvidevamo povečano proizvodnjo kravatne tkanine v podjetju na račun drugih artiklov. Razen tega smo v pogovorih s trgovskimi podjetji Nanos iz Postojne in Grosist iz Nove Gorice, ki sta na področju maloobmejnega prometa z Italijo, da bodo vso uvoženo kravatno tkanino iz Italije prodala nam. Pogovori tečejo tudi z Zagrebško industrijo svile, da bi tudi ta tovarna delala blago za nas, namesto, da bi dajala metražno blago v maloprodajo, kjer bi ga še naprej kupovali privatniki in nam konkurirali na trgu.

Tako bomo v perspektivi najmočnejše podjetje v Jugoslaviji za proizvodnjo ne samo frotirja, pač pa tudi kravat.

Trenutno proizvajajo Vis, Varaždin približno isto količino kravat kot mi. Če se nam uresničijo postavljeni cilji, pa bo naša proizvodnja krepko preseгла Visovo.

V zvezi s tem pa bo treba misliti tudi na zadostne kapacitete dela na domu, da bomo kravate lahko pravočasno plasirali na trgu.

DROBNIČ SILVA

USTANOVITEV STANOVANJSKE ZADRUGE

Da bi se uspešneje reševala stanovanjska problematika, je bil na pobudo članov delovne skupnosti dne 23.4.1964 ustanovni občni zbor stanovanjske zadruga. Na naslednjem zboru so člani zadruga sprejeli pravila, s tem pa tudi pravice in dolžnosti zadružnikov. Ta pravila so bila predložena Občinski skupščini, katera je potrjene vrnila.

Zadruga ima značaj pravne osebe, zato mora formirati tudi organe, ki bodo izvrševali dolžnosti, določene s statutom. Ni si mogoče zamisliti uspešnega razvoja zadruga brez ustreznih finančnih sredstev.

UO stanovanjske zadruga je dal organom upravljanja podjetja vlogo, na osnovi katere naj bi delovna organizacija nudila članom zadruga materialno pomoč. Delavski svet je vlogo potrdil in sicer:

1. Tovarna Svilanit stopi v članstvo zadruga.
2. Upravi zadruga se odobri dotacija v znesku 100.000.- din za kritje začetnih poslovnih stroškov.
3. Da bi si zadruga pridobila prioriteto pri natečaju o razdelitvi sredstev sklada in določitvi gradbenih zemljišč, bo delovna organizacija plačala komunalni prispevek za vse člane zadruga.
4. Delovna organizacija bo dala zadrugi dolgoročno posojilo v okviru finančnih možnosti in sicer članom kolektiva, ki stanujejo v tovarniških stanovanjih v znesku 1,500.000.- din s pripombo oz. določitvijo roka vselitve v stanovanje, ostalim pa v znesku 1,000.000.- din. Posojilo se da pod pogoji, kakor jih daje Stanovanjski sklad.
5. Računovodstvo podjetja bo opravljalo za zadruga vse finančne in administrativne zadeve, ki jih mora zadruga po predpisih opravljati.
6. Članom zadruga se omogoči koriščenje tovornega avtomobila po lastni ceni.

Delovna organizacija bo plačala tudi prispevek za stanovanjski sklad v obliki dotacije Občinski skupščini za vse člane stanovanjske zadruga, v kolikor pa bi komunalnega prispevka ne bilo mogoče plačati kot dotacijo, bi moralo podjetje ta znesek plačati Stanovanjskemu skladu v dobi 5 let. člani zadruga pa bi plačani znesek vrnila ob pogo-

jih, ki so določeni za posojila.

Zadruga se obvezuje, da bo v okviru dejanskih mogočnosti ekspeditivno reševala stanovanjska vprašanja za člane delovne skupnosti in upoštevala predloge organov upravljanja za ustvaritev zadanega cilja.

KONDA ALOJZ

POTOVANJE NA ŠVEDSKO, NORVEŠKO, DANSKO IN ZAP. NEMČIJO

Koncem avgusta sem odpotoval s predstavnikom Združenja tekstilne industrije Slovenije v Skandinavske države in Zap. Nemčijo z nalogo, da zaključim oz. prodam čimveč frotir in vafel brisač za dobavo v letu 1965.

V lepem vremenu sva opravila to potovanje z avionom iz Zagreba preko Frankfurta in Kopenhagena v Stockholm, kjer je bila naša prva postaja. Potovanje z avionom nudi svojstven užitek, ko iz ptičje perspektive - višina je 9 - 10.000 m - opazuješ pod seboj v kratkem času štirih ur naše ter avstrijske Alpe, jezera, prostrane ravnine in gričevje srednje Nemčije, prepredene z mnogimi avtostradami, ki so se vile kot bele kače v nedogled, preko Baltskega morja do švedske gričevnate pokrajine z mnogimi jezeri. Na nekih predelih smo leteli tudi nad meglenim morjem, katero s svojimi fantastičnimi oblikami spominja na Arktiko.

Švedsko glavno mesto Stockholm - nazivajo ga severne Benetke - ima cca 800.000 prebivalcev in se po svoji legi, zelenih površinah, arhitektonsko lepimi objekti, modernimi avenijami, upravičeno prišteva med najlepša mesta na vsakem koraku. Ljudje so zelo dostojanstveni ter okusno oblečeni. Ta narod ima visok standard, ker se mu je posrečilo, da je že 150 let ostal izven vojnih pustošenj. Mehanizacija v prometu, kmetijstvu, industriji, kot privatnih gospodinjstvih je na višku. Življenje poteka v umirjenem, nekako samo po sebi umevnim tempom. Nikjer nisem opazil kake pretirane naglice. Švedski ljudje so vljudni, vendar hladno dostojanstveni. Poslovno življenje je absolutna domena močnega spola, medten ko pripadnice nežnega spola uživajo neko posebno spoštovanje,

nek posebni status v družbi, ki ga pri ostalih skandinavskih narodih nisem opazil.

Švedi pripadajo germanski plemenski skupini, vendar njihov jezik zelo odstopa od nemškega ali angleškega. Pod social-demokratsko vlado so bile izvedene mnoge zelo napredne socialne reforme. Deželi načeljuje monarhija. Kralj se ne vmešava v politično življenje, temveč se omejuje, da kot prvi državljani reprezentira državi in uživa tudi splošno priljubljenost.

Na Švedskem delajo podjetja, razen industrije, v deljenem delovnem času od 1/2 9 - 12^h in od 13 - 17^h. Čas od 12 - 13^h izkoristijo za skromno kosilo. Izdatna je pri njih večerja. Hranijo se bolj z vitaminsko hrano - maščobe niso priljubljene, zaradi česar so večinoma vitke postave.

V lokalih vidiš mnogo mladine obeh spolov, medtem ko zakonskih parov skoraj ne vidiš. Zapirajo se v ožji družinski krog. Že ob petkih se odpravljajo družine, ki so večji del motorizirane, na vikend preko sobote in nedelje v bližnjo okolico mest, kjer imajo ob obalah številnih jezer prav lično zgrajene hišice.

Cestni promet je zelo živahen in ceste odlično zgrajene. Vozijo še po levi strani, vendar pripravljajo spremembo, da bodo vozili po desni strani. Železnice so elektrificirane. Notranja oprema je zelo udobna. Zelo razvit je tudi letalski promet. Skandinavci zelo veliko potujejo z letali, vsled česar se morajo sedeži rezervirati vedno že 8 dni vnaprej. Taka potovanja so zelo hitra in udobna. Zelo veliko potujejo ženske, posebno starejše.

Opazuje se tudi vse večja fluktuacija kmečkega prebivalstva - posebno mladine - v mestu t.j. industrijska središča, kjer so možnosti zaslužka mnogo večje in kjer je tudi razgibano zabavno življenje. Sicer pa Švedska večji del agrarnih proizvodov uvažuje. Njihovo glavno bogastvo je prvovrstna jeklarska industrija, ki uživa svetovni sloves. Tudi steklarska industrija je na višku. Tekstilno industrijo opuščajo, ker nudi premalo zaslužka. Izdelke iz tekstila raje kupujejo iz vseh delov sveta po mnogo nižjih cenah, kot jim to nudi domača industrija. Vsled teh tendenc smo se tudi mi z našimi izdelki lahko vsidrili na tem tržišču. Seveda kupujejo zaenkrat pri nas samo cenejše blago. Dražje izdelke uvažajo po večini iz ZDA. Da

bi lahko dosegli boljše cene, oz. izvažali dražje blago, moremo še mnogo delati na izboljšavi desenov, barv, vezavah, manjka nam izvornosti, izdelki niso brezhibno robljeni, očiščeni itd. Manjka nam primerno embalaže v katero bi bili naši izdelki estetsko zapakirani. Taka embalaža se za enkrat v naši državi ne da dobiti in če bi se posrečilo, da bi jo kaka obrtna delavnica izdelala, bi bila dražja kot izdelek v njej. Videl sem izdelke, ki so kvaliteto slabši od naših, vendar je embalaža tako estetska in prikupna, da embalaža prodaja izdelek.

V Stockholmu je sedež podjetja, kjer so naši največji kupci. Delimo jih v dve grupi. Prva grupa so kupci preko 100.000 kom brisač letno, kateri zahtevajo ekskluzivne vzorce in pritiskajo na cene. Druga grupa pa so manjši kupci, pri katerih dosegamo višje cene. Kljub temu pa so nam ljubši prvi, ker nam pri velikih serijah enega desena dela to manj preglavic v proizvodnji in pri čemer ni treba vršiti česče menjave na strojih.

Drugo veliko trgovsko središče in po velikosti tudi drugo mesto na Švedskem je veliko pristaniško mesto Göteborg na obalah Severnega morja. Tudi tukaj imamo nekaj naših kupcev.

Za nas je interesantno tudi mesto Boras, kjer se nahaja največje trgovsko podjetje na Švedskem, ki odpremlja blago na temelju katalogov. Slučajno je tukaj tudi središče tekstilne industrije. Veliko je tudi mesto Malmö, kjer pa še nimamo kupcev. To mesto se namreč večinoma zalaga iz Göteborga.

Na Švedskem imamo osigurane zaključke za dobavo 800.000 kom frotir brisač v letu 1965.

(Se nadaljuje - Norveška)

ŠKERLEC JOŽE

POSVETOVANJE V POKTOROŽU

V okviru DITT-a Ljubljana se je vršilo v dneh od 1. - 3. oktobra mednarodno posvetovanje o poliesterskih vlaknih. Udeležilo se ga je preko 500 tekstilcev, zaposlenih v tekstilnih tovarnah ali raziskovalnih inštitutih. Predavatelji so bili domači (iz vseh republik), nemški, švicarski, holandski, angleški in italijanski. V vseh člankih, ki so bili prečitani na tem seminarju, so bile podane dosedanje izkušnje o poliesterskih vlaknih, tako iz prakse, kot tudi raziskovalna dela.

Poliesterska vlakna so ena izmed skupin sintetičnih vlaken. So estri dikarbonskih kislin in dialkoholov. Običajno se pridobivajo s kondenzacijo tereftal kisline in etilenglykola.

Poliesterski izdelki prihajajo na trg pod različnimi imeni: diolen (Nemčija), terilen (Anglija), terilenka (Holandija), terital (Italija), trevira (Nemčija), legal (Francija). Če primerjamo poliesterna vlakna z ostalimi do sedaj poznanimi vidimo, da so najmanj higroskopna (imajo najmanjši % vlage pri standardnih pogojih - 0,4 - 0,5 %). Ta lastnost ima svoje prednosti kot tudi slabosti. Prednosti: hitro se osuše. Slabosti: manj se lahko uporablja tam, kjer je zaželjena hidrofilitnost (n.pr. za perilo).

Prednost pred ostalimi vlakni je: najboljša odpornost proti mečkanju, velika trgalna in razpočna trdnost, večja odpornost proti drgnenju, večje območje elastične raztegljivosti. Iz predhodnega drži, da se dobro obdrže prvotne oblike po oplemenitenu in termofiksiranju, odpornost proti visoki temperaturi, odpornost proti kislinam, proti svetlobi (veliko bolj kot nylon). Zaradi odpornosti proti svetlobi, kot tudi zaradi prozornosti, se vse bolj uporablja za zavese.

Zaradi omenjenih prednosti je njih uporaba vsestranska. Veliko prednost pred drugimi ima za izdelavo tehničnih tkanin, suhi in mokri filtri, mreže, vrvi, jadra, transportni trakovi, pohištveno blago, odeje, gasilske opreme, električne izolacije itd. Nekoliko omejuje se uporabo za tehnične tkanine zaradi slabe odpornosti napram alkalijam.

Slabe lastnosti poliesterskih vlaken so še: elektrostatični naboj - že z neznatnim drgnenjem se vlakna naelektrijo. Posledica je hitra umazanost poliesterskih tkanin, kajti naelektrjena vlakna privlačijo drobce prahu. Elektrostični naboj se lahko prepreči s posebno antistatično apreturo.

Hidrofilnost - slabo vpijanje vlage in znoja, ta lastnost pa je obenem tudi odlika.

Eden največjih nedostatkov, ki ga je omenjala večina referatov je tako imenovani piling. To je pojav združevanja vlaken na površini v kepice. Da bi ta pojav odstranili, mora imeti tkanina čimbolj gladko površino.

Težave so tudi pri oplemenitenu, kajti težko je doseči egalna obarvanja, poleg tega pa so najbolj primerna disperzijska barvila, ki pa so slabo obstojna na pranje.

Poliesterska vlakna se lahko uporabljajo sama, še večji pomen pa imajo za mešanje z vsemi ostalimi vlakni, zlasti pa z vlakni celuloznega porekla (bombaž, viskoza, lan, konoplja) in volno.

Že dalj časa se izdeluje v svetu kot tudi pri nas blago za moške srajce in ženske bluže v sestavi poliester - bombaž v razmerju 67 - 33, blago za kravate (poliester : bombaž = 67 : 33), blago za moške obleke in ženske kostime v razmerju poliester vlakno : volna = 55 : 45 (tudi 100 % poliesterna), dalje dežni plašči (poliester : bombaž = 67 : 33) ali pa iz 100 % poliesterskih vlaken. V svetu se uporabljajo poliesterska vlakna tudi za brisače, vendar samo v mešanici z bombažom (67 : 33). Na ta način je brisača še dovolj hidrofilna zaradi prisotnosti bombaža, zaradi prisotnosti poliesterskih vlaken, pa ima brisača bolj fin izgled, dalj časa traja in hitreje se suši.

Lahko rečemo, da so poliesterska vlakna našla mesto v večini tekstilnih izdelkov, če že ne 100 %, pa v mešanici. Dejstvo je, da so omenjena vlakna še mlada, vendar pa se v primerjavi z ostalimi sintetičnimi vlakni največ uporabljajo, poleg tega pa jim strokovnjaki pripisujejo veliko bodočnost.

V zaključku seminarja se je poudarila potreba po domači proizvodnji sintetičnih, a še posebej poliesterskih

vlaknen. V gospodarstvu bi to pomenilo velik prihranek saj moramo uvoziti vse tekstilne surovine (naravnega izvora kot tudi sintetične). Zaenkrat imamo pri nas za pridobivanje sintetičnih vlaken le 1 tovarno (Antilenka - Skopje) za pridobivanje poliakrilnitrilnih vlaken, vendar še ni začela s proizvodnjo, dalje tovarno za pridobivanje viskoze v Loznici, tovarno poliamidenih vlaken pa se bo zgradilo v Mostah pri Ljubljani.

ZALAR ing. ALOJZIJA

OMEJITEV RABE ELEKTRIČNE ENERGIJE V GOSPODINJSTVU Uredba republiškega sekretariata za industrijo

S 1. oktobrom je začela veljati odredba republiškega sekretarja za industrijo, s katero se zaradi hudega pomanjkanja električne energije omejuje uporaba elektrike v gospodinjstvih in individualnih kmetijskih gospodarstvih. Po tej uredbi je za vsakega odjemalca določen osnovni mesečni kontingent 200 kilovatnih ur s tem, da se odjemalcu, ki ima v stanovanjski enoti več kot dva člana, poveča mesečni kontingent za 75 kilovatnih ur za vsakega nadaljnjega člana. Tisti odjemalec, ki bi porabil več električne energije, kakor je določeno z mesečnim kontingentom, bo moral za vsako kilovatno uro nad kontingentom plačati dodatek 12 din, tako da ga bo stala prekomerna potrošnja 24 din za kilovatno uro.

Vsak odjemalec mora s pismeno izjavo dobavitelju električne energije jamčiti za število oseb, ki so uradno prijavljene kot stalni stanovalci v njegovi stanovanjski enoti. Odjemalcu, ki bi se z netočno izjavo o številu stalnih stanovalcev v njegovi stanovanjski enoti okoriščal pri določanju kontingenta, bo dobavitelj zaračunal 100 din za vsako kilovatno uro, porabljeno nad dejansko upravičenim kontingentom.

Pribitek za več porabljeno energijo se začne uporabljati pri odštetju števca v novembru t.l. za porabljeno energijo v preteklem mesečnem obdobju. Izvajanje te odredbe bodo nadzorovale elektroenergetske inšpekcije pri okrajnih skupščinah.

Po časopisu DELO
dne 1. oktobra 1964

ZABAVNI KOTIČEK

Rešitev nagradnih ugank:

Uganke iz prejšnje številke je rešilo 18 reševalcev. Poslane rešitve je komisija oštevilčila in po običajnem postopku izžrebala dobitnike.

Da je bilo mogoče razdeliti nagrade je bilo treba izžrebati 5 rešitev, ker sta bili dve rešitvi napačni.

Nagrade prejmejo:

- I. KALIŠNIK Metka
- II. OKORN Leon
- III. GRZINČIČ Zdenka.

Čestitamo!

Tudi v praznični številki razpisujemo nagradne uganke. Vabimo bralce, da se nagradnega natečaja udeleže v čimvečjem številu.

Razpisane nagrade so:

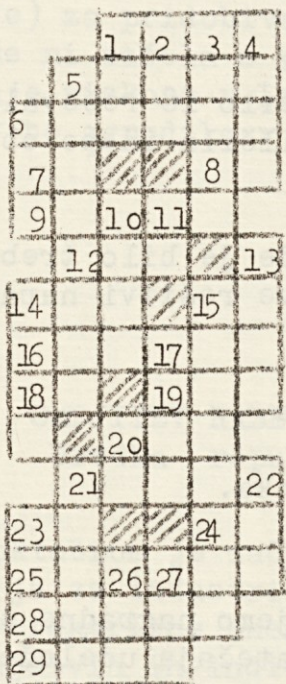
- I. 1 kom frotirka Bosna
- II. 1 kom frotirka Raša
- III. 1 kom kravata dolga Best

K R I Ž A N K A :

VODORAVNO:

1. bodeča tovarniška rastlina, 5. staničje, celičje, 6. velik avstralski vrečar z izredno močnima zadnjima nogama (kenguru), 7. posnemanje oslovskega glasu, 8. samo, edino, 9. vrsta sira; tudi gora v Kamniških Alpah, 12. čebeli podobna žuželka, 14. naziv, 15. kratica za "to je", 16. izreden, najboljši dosežek, 18. ploskovna mera, 19. velikanska kača toplih krajev, ki pa ne piči, 20. tretja potenca v matematiki, 21. pekoča začimba, 23. okrajšava za "srednji", 24. črki, ki sta v srbohrvaščini zlitii v eno, 25. slikarska deščica za barve, 28. zapreka, 29. zgornja telesna okončina.

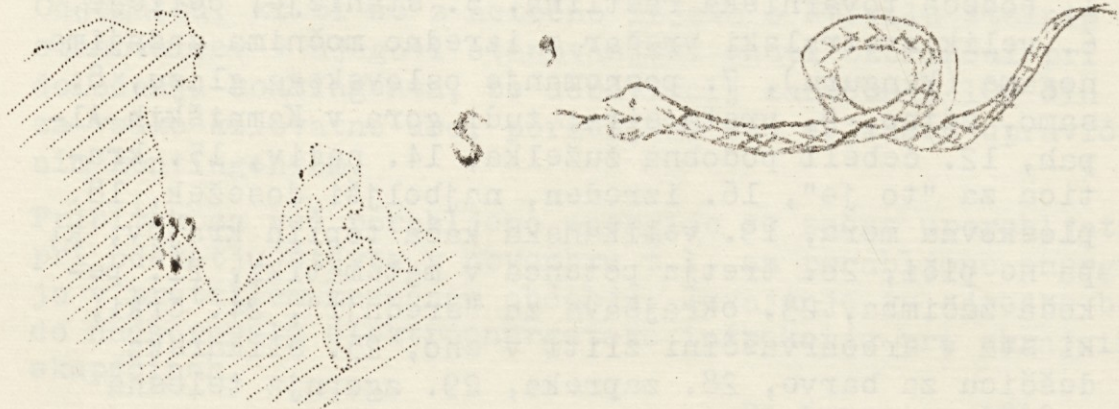
NAVPIČNO:

1. organ za gledanje, 2. kačji glas, 3. izletniška točka blizu Beograda, hrib z grobom neznanega junaka, 4. ime pisatelja Seliškarja, 5. naše ime za barometer, 6. tekoča začimba, 10. del prometne poti, kjer je treba narediti prostor s prebitjem hriba, kamenja in podobno, 11. kazalni zaimek, 13. vrsta žita, iz katerega moke se dela vrsta žgancev, 14. drugo ime za Perzijo, 15. kovinsko pihalno glasbilo, 17. izgubljeno upanje, 20. kadar, če, 21. jus, 22. žre železo, 23. prepir, sprtost, 26. geometrijski pojem, 27. obdobje, doba.

2. Napravi iz 6 vžigalic 4 enakostranične trikotnike. Dolžina stranice enakostraničnih trikotnikov je enaka dolžini vžigalic.

3. REBUS:

V S E B I N A :

	stran
Ob prazniku podjetja	1
Sklepi organov upravljanja	2
Potrjen je osnutek pogodbe o poslovno-tehničnem sodelovanju	5
Formiranje osebnih dohodkov v letu 1965	7
Naloge Skupščine socialnega zavarovanja	10
Problemi nočnega dela	13
Povišanje osebnih dohodkov od septembra 1964 dalje	13
Osebni dohodki v septembru 1964	15
Poročilo kadrovsko-socialne službe	15
Tehnične novice	17
Gradnja eksperimentalne tkalnice	18
Povečana proizvodnja kravat	19
Ustanovitev stanovanjske zadruga	20
Potovanje na Švedsko	21
Omejitev električne energije	26
Zabavni kotichek	27

KAMNIŠKI TEKSTILEC, glasilo delovnega kolektiva SVILANIT - KAMNIK

Letnik III., števil. 8 - 9 / 1964

Izšel 16.10.1964

Uredil: uredniški odbor

Glavni in odgovorni urednik KONDA ALOJZ

Tipkala: HRIBAR AGICA

Risala: PETROVIĆ NASTJA

Razmnoževal: HRIBAR ANTON
